

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

20 януари 1981 година*

„Свободно движение на грамофонни плочи - Авторски права”

По съединени дела 55 и 57/80

с предмет преюдициално запитване отправено до Съда, на основание член 177 от Договора за ЕИО от страна на Bundesgerichtshof (Федерален съд) по производството висящо пред този съд между

Musik-Vertrieb membran GmbH, Хамбург (дело 55/80), K-tel International, Франкфурт (дело 57/80)

и

GEMA - Gesellschaft for musikalische Aufführungs - und mechanische Vervielfältigungsrechte (немско дружество за управление на авторски права), Берлин

относно тълкуването на член 30 и последващия от Договора за ЕИО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н J. Mertens de Wilmars, председател, г-н P. Pescatore, г-н Lord Mackenzie Stuart и г-н T. Koopmans (председатели на състав), г-н A. O'Keefe, г-н G. Bosco и г-н A. Touffait, съдии

генерален адвокат: г-н J.-P. Warner,

секретар: г-н A. Van Houtte,

постанови настоящото

Решение

1. С две определения от 19 декември 1979 г., които са били получени в Съда на 13 февруари 1980 г., Bundesgerichtshof (Федерален съд) е отправил до Съда преюдициален въпрос съгласно член 177 от Договора за ЕИО относно тълкуването на член 30 и последващия от Договора.

---

* Език на производството: немски.

2. Този въпрос е повдигнат в хода на производството между GEMA, немско дружество за управление на авторски права, и две предприятия, които внасят във Федерална република Германия звукозаписи на защитени музикални произведения. По дело 55/80 вносет се състои от грамофонни плочи и музикални касети от различни държави, включително други държави-членки на Общността, а по дело 57/80 вносет се състои от партида от 100 000 грамофонни плочи от Обединеното кралство. Установено е, че звукозаписите от други държави-членки са били произвеждани и разпространявани в тези държави-членки със съгласието на притежателя на авторското право на въпросните музикални произведения, и че изискваните лицензи са били предоставени от тези притежатели и съответните възнаграждения са били изчислени само въз основа на разпространението в държавата на производство.

3. GEMA твърди, че вносет на тези звукозаписи на територията на Германия представлява нарушение на авторските права, за които тя носи отговорност за защита от името на притежателите на тези права. В резултат се счита, че има право да претендира изплащане на възнагражденията, които се дължат за звукозаписи, поставени в обращение на територията на Германия, като се приспадне размера на по-ниски лицензионни възнаграждения, които вече са били изплатени във връзка с разпространението в държавата-членка производител.

4. Bundesgerichtshof е заявил, че съгласно немското право, обстоятелството, че засегнатите композитори са се съгласили техните музикални произведения да бъдат възпроизведени в друга държава-членка на Общността и поставени в обращение на територията на тази държава-членка срещу възнаграждение, изчислено съобразно броя на продадените копия и цената на продажба на дребно в тази държава-членка, не им пречи да претендират, съгласно изключителното право на ползване, което те притежават на немския пазар, когато се разпространяват звукозаписи на този пазар, лицензионните възнаграждения, които обичайно се изплащат на този пазар и които се изчисляват съобразно броя на продадените копия и цената на продажба на дребно, която преобладава на вътрешния пазар, като се приспадне размера на лицензионните възнаграждения, които вече са били изплатени във връзка с разпространението в държавата-членка производител.

5. Националният съд поставя въпросът дали такова упражняване на авторското право е съвместимо с разпоредбите на Договора относно свободното движение на стоки. Той е сезирал Съда, за да бъде изяснен този въпрос.

6. От документите, представени пред Съда, изглежда, че по двата спора пред немските съдилища GEMA се позовава на член 97 от немския закон за авторското право (Urheberrechtsgesetz), чиято разпоредба уточнява различните средства, с които разполага даден автор ако неговото авторско право бъде нарушено и които включват действия, изискващи от лицето, нарушило авторското право, да сложи край на това нарушение, да се въздържа от ново нарушаване и да заплати за причинените вреди.

7. При тези обстоятелства въпросът, който е бил поставен на Националния съд всъщност е дали член 30 и член 36 от Договора трябва да се тълкуват като

изключващи прилагането на националното законодателство, съгласно което дадено дружество за управление на авторски права, оправомощено да упражнява авторските права на композитори на музикални произведения, възпроизведени на грамофонни плочи или други звукозаписи в друга държава-членка, има право да се позове на тези права, когато такива звукозаписи се разпространяват на националния пазар, след като са били пуснати в обращение в държавата-членка производител чрез или със съгласието на притежателите на тези авторски права, за да се претендира заплащане на такса, равна на лицензионните възнаграждения, които обичайно се заплащат за продажбата на националния пазар, като се приспадат по-ниските лицензионни възнаграждения, които са били платени в държавата-членка производител във връзка с разпространението само в тази държава-членка..

8. Преди всичко трябва да се подчертае, че звукозаписи, дори ако включват защитени музикални произведения, съставляват продукти, спрямо които се прилага системата за свободно движение на стоки, предвидена в Договора. Следователно, националното законодателство, чието прилагане води до възпрепятстване на търговията със звукозаписи между държави-членки, трябва да се разглежда като мярка, която има равностоеен ефект на количествено ограничение по смисъла на член 30 от Договора. Такъв е случаят, когато такова законодателство допуска дадено дружество за управление на авторски права да се противопоставя на разпространението на звукозаписи с произход от друга държава-членка въз основа на изключителното право на ползване, което то упражнява от името на притежателя на авторското право.

9. Въпреки това, член 36 от Договора предвижда, че разпоредбите от член 30 до член 34 не изключват забрани или ограничения върху вноса, основаващи се на съображения във връзка със защитата на индустриалната и търговската собственост. Последният израз включва защитата, предоставена от авторското право, особено когато то се прилага използва комерсиално под формата на лицензи, които могат да засегнат разпространението в различните държави-членки на стоки, които включват защитени литературни или художествени произведения.

10. От добре утвърдената практика на Съда е видно и най-вече от Решението от 22 юни 1976 г. по дело 119/75 *Terrapin overseas LTD., Recueil*, стр. 1039), че притежателят на дадено индустриално или търговско право на собственост, защитено от правото на държава-членка, не може да се позовава на това право за да предотврати вноса на даден продукт, който е бил законно търгуван в друга държава-членка от самия притежател или с негово съгласие.

11. В производството пред Съда френското правителство твърди, че съдебната практика не може да се прилага към авторското право, което, *inter alia*, обхваща правото на даден автор да претендира авторство върху произведението и да възразява срещу всякакво изменение, повреждане или друга негова промяна, или всякакво друго действие по отношение на посоченото произведение, което би навредило на доброто му име или репутация. Твърди се, че като се предоставя по този начин засилена закрила, авторското право не е сравнимо с другите права на индустриална и търговска собственост, като патенти или търговски марки.

12. В действителност авторското право обхваща морални права от вида посочен от френското правителство. Въпреки това, то обхваща също така други права, именно правото на комерсиално използване на продажбата на защитеното произведение, особено под формата на лицензи, предоставени срещу плащането на лицензионни възнаграждения. Това е икономически аспект на авторското право, който е предмет на въпроса, повдигнат пред националния съд и, в това отношение, при прилагането на член 36 от Договора няма причина, поради която да се прави разграничение между авторското право и другите права на индустриална и търговска собственост.

13. Когато комерсиалното използване на авторско право е източник на възнаграждение за притежателя, то също така съставлява форма за контрол на продажбата, осъществяван от притежателя, обществото за управление на авторско право, действа от негово име и от това на получателите на лицензи. От тази гледна точка комерсиалното използване на авторско право повдига същите въпроси, като тези на всяко друго право на индустриална или търговска собственост.

14. Представеният пред Съда довод от страна на белгийското и италианското правителство, че при липсата на хармонизация в този сектор, принципът за териториалност на законите за авторското право винаги доминира над принципа за свободно движение на стоки в рамките на общия пазар, не може да бъде приет. В действителност, основната цел на договора, която е да се обединят националните пазари в единен пазар, не може да бъде постигната, ако, съгласно различните правни системи на държавите-членки, гражданите на тези държави-членки биха могли да разделят пазара и да доведат до произволна дискриминация или прикрити ограничения на търговията между държавите-членки.

15. От упоменатите по-горе съображения следва, че нито притежателят на авторско право или неговият притежател на разрешително, нито дружеството за управление на авторски права, което действа от името на притежателя или на притежателя на разрешителното, могат да се позовават на изключителното право на ползване, предоставено от авторско право, за да предотвратят или ограничат вноса на звукозаписи, които са били законно търгувани в друга държава-членка от самия притежател или с негово съгласие.

16. GEMA твърди, че подобно тълкуване на членове 30 и 36 от Договора не е достатъчно за решаването на проблема пред националния съд, тъй като искът на GEMA пред немските съдилища не се отнася до забраната или ограничаването на продажбата на въпросните грамофонни плочи и касети на територията на Германия, а се отнася до еднаквия размер на лицензионните възнаграждения, които се дължат за всякакво разпространение на тези звукозаписи на немския пазар. Притежателят на авторско право върху записано музикално произведение има законен интерес да получи и запази ползите от своя интелектуален или художествен труд, независимо от степента, в която неговото произведение се разпространява и следователно се твърди че той не трябва да бъде лишен от правото да претендира за лицензионни възнаграждения равни на тези, които се заплащат в страната, в която се продава записаното произведение.

17. Преди всичко трябва да бъде отбелязано, че въпросът, поставен от националния съд е свързан с правните последици от нарушаването на авторското право. GEMA претендира обезщетение за вредите от това нарушение, съобразно приложимото национално законодателство, и че е без значение дали размера на вредите, чието обезщетяване се претендира, се изчислява в зависимост от разликата между стойността на лицензионното възнаграждение, платено за разпространението на националния пазар и стойността на лицензионното възнаграждение, платено в страната на производство или по някакъв друг начин. Независимо от гледната точка, неговите претенции всъщност се основават на изключителното право на ползване на притежателя на авторското право, което му позволява да забранява или ограничава свободното движение на продуктите, които включват защитеното музикално произведение.

18. На следващо място трябва да се отбележи, че никоя разпоредба на националното законодателство не може да позволи на дадено предприятие, което отговаря за управлението на авторските права и има монопол на територията на държава-членка по силата на това управление да начислява налози върху продукти, внесени от друга държава-членка, където те са били пуснати в обращение от или със съгласието на притежателя на авторското право, и по този начин да причиняват разделяне на общия пазар. Подобна практика би означавала да се допусне частно предприятие да начислява налог върху вноса на звукозаписи, които вече са в свободно обращение в общия пазар, поради факта, че са пресекли национална граница; следователно, това би имало ефекта на засилване на изолацията на националните пазари, което Договорът цели да елиминира.

19. От тези съображения следва, че този довод трябва да бъде отхвърлен като несъвместим с действието на общия пазар и с целите на Договора.

20. GEMA и белгийското правителство са показали на Съда, че при всички случаи не може да бъде допусната система за свободно движение на звукозаписи по отношение на звукозаписи, произведени в Обединеното кралство, тъй като разпоредбите на раздел 8 на Закона за авторското право на Обединеното кралство от 1956 г. има като последица въвеждането на изисквания от закона лиценз чрез заплащане на лицензионно възнаграждение в намален размер и разширяването на обхвата на този изискван от закона лиценз спрямо други страни противоречи на разпоредбите на Бернската конвенция за закрила на литературни и художествени произведения.

21. Раздел 8 на Закона за авторското право предвижда на практика, че авторското право на даден композитор на музикално произведение не се нарушава от производството на звукозапис на това произведение, ако произведението вече е било възпроизведено в Обединеното кралство върху звукозапис за целите на продажба на дребно от самия автор или с негово съгласие и ако, в допълнение, производителят уведоми притежателя на авторското право за своето намерение да направи запис на произведението за целите на продажбата и му заплати лицензионно възнаграждение в размер на 625 % от цената на продажба на дребно на звукозаписа.

22. От документите представени пред Съда, става ясно, че практическото следствие от тази система е, че възнаграждението за дадено производство на звукозапис, се установява на 625 % от цената на продажба на дребно, тъй като никой вероятен притежател на разрешително не желае да приеме по-високия процент. Тъй като по този начин стойността от 625 % съставлява стойността която на практика е приета за договорените лицензи и законодателството на Обединеното кралство има действие на поставящо ограничение върху възнаграждението на притежателя на авторското право.

23. Следователно, когато дружество за управление на авторски права, което упражнява изключителното право на ползване от името на притежател, претендира разликата между стойността от 625 %, която вече е платена и тази, таксувана на неговия вътрешен пазар, то на практика иска да неутрализира разликите в цената, произтичащи от съществуващите в Обединеното кралство условия и следователно да премахне икономическото преимущество, което произтича за вносителите на звукозаписи след установяването на общия пазар.

24. Както Съдът е постановил в друг контекст в своето решение от 31 октомври 1974 г. по дело Centrafarm BV и Adriaan De Peijper срещу Sterling Drug Inc. 15/74 Recueil, стр. 1147, наличието на несъответствие между националните закони, което би могло да наруши конкуренцията между държавите-членки, не може да служи като оправдание за предоставянето от страна на дадена държава-членка на правна защита на практики на дадена частна структура, които са несъвместими с правилата относно свободното движение на стоки.

25. Освен това трябва да се отбележи, че в общия пазар, разграничаван чрез свободното движение на стоки и свободата на предоставяне на услуги, даден автор, действащ пряко или чрез своя издател, е свободен да избере мястото, във всяка от държавите-членки, в което да пусне в обращение своето произведение. Той може да направи този избор съобразно своите интереси, които обхващат не само нивото на възнаграждение, предвидено в съответната държава-членка, но също други фактори като, например, възможностите за разпространение на неговото произведение и търговските облекчения, които произтичат благодарение на свободното движение на стоки в рамките на Общността. При тези обстоятелства, не може да бъде позволено на дадено дружество за управление на авторски права да претендира, при вноса на звукозаписи в друга държава-членка, плащането на допълнителни такси, основаващи се на разликата в нивата на възнаграждение, които съществуват в различните държави-членки.

26. От посочените по-горе съображения следва, че несъответствията, които продължават да съществуват, при липсата на хармонизиране на националните правила относно комерсиалното използване на авторски права, не могат да се използват за да възпрепятстват свободното движение на стоки в общия пазар.

27. Следователно отговорът на поставения от Bundesgerichtshof въпрос следва да гласи, че членове 30 и 36 от Договора трябва да се тълкуват като изключващи приложението на националното законодателство, съгласно което дадено дружество за управление на авторски права, оправомощено да упражнява авторските права на композитори на музикални произведения, възпроизведени на грамофонни плочи или други звукозаписи в друга държава-членка, има право

да се позове на тези права, когато такива звукозаписи се разпространяват на националния пазар, след като са били пуснати в обращение в друга държава-членка от или със съгласието на притежателите на тези авторски права, за да се претендира плащане на възнаграждение, равно на лицензионните възнаграждения, които обичайно се заплащат за продажбата на националния пазар, като се приспадат по-ниските лицензионни възнаграждения, които са били платени в държавата-членка производител.

По съдебните разноси

Разноските, направени от правителството на Кралство Белгия, правителството на Италианската република, правителството на Френската република и Комисията на Европейските общности, които представиха становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите поставени пред него от Bundesgerichtshof на 19 декември 1979 г., реши:

Член 30 и член 36 от Договора трябва да се тълкуват като изключващи приложението на националното законодателство, съгласно което дадено дружество за управление на авторски права, оправомощено да упражнява авторските права на композитори на музикални произведения, възпроизведени на грамофонни плочи или други звукозаписи в друга държава-членка, има право да се позове на тези права, когато такива звукозаписи се разпространяват на националния пазар, след като са били пуснати в обращение в друга държава-членка от или със съгласието на притежателите на тези авторски права, за да се претендира плащане на възнаграждение, равно на лицензионните възнаграждения, които обичайно се заплащат за продажбата на националния пазар, като се приспадат по-ниските лицензионни възнаграждения, които са били платени в държавата-членка производител.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 20 януари 1981 година.

Подписи